

2008. május 22., csütörtök

Szudán és a Nemzetközi Büntetőbíróság

P6_TA(2008)0238

Az Európai Parlament 2008. május 22-i állásfoglalása Szudánról és a Nemzetközi Büntetőbíróságról (ICC)

(2009/C 279 E/23)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Szudánról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság (ICC) római alapokmányára és annak 2002. július 1-jei életbe lépésére,
 - tekintettel az Egyesült Nemzetek (ENSZ) Biztonsági Tanácsa 2005. március 31-i 1593. sz. határozatának elfogadására,
 - tekintettel a Szudánról és Csádról szóló, 2007. december 11-i és 2008. január 30-i tanácsi következtetésekre,
 - tekintettel a soros elnökség által a dárfúri/szudáni helyzetet a Nemzetközi Büntetőbíróság figyelmébe ajánló felhívás évfordulójáról szóló, 2008. március 31-i, az unió nevében tett nyilatkozatra,
 - tekintettel arra, hogy 2007-ben Salih Mahmoud Osmant, a Szudán dárfúri körzetében dolgozó emberi jogi ügyvédet Szaharov-díjjal tüntették ki a dárfúri polgárháború áldozatainak történő igazságszolgáltatás terén végzett munkájáért,
 - tekintettel az „Igazságot Dárfúrnak” kampányra, amelyet nem kormányzati szervek egy népes csoportja indított azzal a céllal, hogy Szudánt rávegyék arra, hogy működjön együtt az ICC-vel és hajtsa végre annak elfogatóparancsait,
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel a biztonsági helyzet Dárfúrban továbbra is rendkívül ingatag, és mivel komoly összeapásokra került sor a lázadók és a kormányerők között, ami hatással van a humanitárius műveletekre;
- B. mélyélesen felháborodva a több százezer nő, férfi és gyermek szenvedésén, akiket megverték, megölték, megerőszakoltak, elűzték otthonukból vagy egyéb más módon váltak a dárfúri konfliktushelyzet áldozataivá, és rámutatva arra, hogy a helyzet 2003 óta fokozatosan romlik, és a polgári lakosság ellen irányuló, válogatás nélküli légi támadások nem szűnnek;
- C. mivel az ENSZ által meghatározott „védelmi felelősség” elve kimondja, hogy amennyiben helyi hatóságok nyilvánvalóan nem biztosítják a lakosság védelmét, úgy másoknak kell a szükséges védelmet biztosítani;
- D. mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsa a dárfúri helyzet miatt 2005 márciusában az ICC-hez fordult, minekutána kivizsgálás indult az ügyben;
- E. mivel Szudán aláírta az ICC-t 2002-ben létrehozó római alapokmányt, de nem ratifikálta azt;
- F. mivel a szudáni kormány, mint az ENSZ tagja, a Biztonsági Tanács által az ENSZ-alapokmány VII. fejezete alapján elfogadott 1593. (2005) sz. határozat értelmében köteles együttműködni az ICC-vel;

2008. május 22., csütörtök

- G. mélységesen felháborodva amiatt, hogy a letartóztatási parancsok kiadása óta a szudáni kormány folyamatosan megtagadja az együttműködést az ICC-vel, és halmozottan szembeszegül azzal és a nemzetközi közösséggel;
- H. mivel 2007 áprilisában az ICC 51 rendbeli háborús bűncselekmény és emberiség ellen elkövetett büntett vádjával elfogatóparancsot adott ki a volt szudáni belügyminiszter, Ahmad Harun, és a dzsandszavid félkatonai alakulatok volt vezére, Ali Muhammad Ali Abd-Al-Rahman, más néven Ali Kushayb ellen;
- I. mivel Ahmad Harun jelenleg a humanitárius ügyek minisztere, aki a feltételezeten saját maga által elkövetett háborús bűnök áldozatainak jólétéért, valamint a nemzetközi békefenntartó erőkkkel – az Egyesült Nemzetek és az Afrikai Unió dárfüri missziójával (UNAMID) tartott kapcsolatokért felelős; mivel őt az emberi jogi panaszokat elbíráló kormánybizottság elnökének is ajánlották; mivel Ali Kushayb az elfogatóparancs kiadásakor egyéb vádak alapján szudáni fogságban volt, és mivel őt az érvényes elfogatóparancs ellenére 2007 októberében szabadon engedték;
- J. mivel 2007 júniusában, majd 2007 decemberében az ügyészi hivatal jelentette az ENSZ Biztonsági Tanácsának a szudáni kormány ellenállását és az ICC-vel való együttműködés megtagadását, és rámutatott, hogy nem történtek lépések Ahmad Harun és Ali Kushayb letartóztatása ügyében;
- K. rámutatva, hogy 2008. június 5-én a Nemzetközi Büntetőbíróság főügyésze, Luis Moreno-Ocampo, hetedszer fog jelentést tenni az ENSZ Biztonsági Tanácsának a dárfüri vizsgálatok eredményeiről, és a szudáni hatóságok részéről tapasztalt együttműködésről;
- L. azzal az eltökélt szándékkal, hogy munkájának e kulcsfontosságú szakaszában támogatásáról biztosítsa az ICC-t, mélységes meggyőződése, hogy a Dárfúban elkövetett szörnyűséges büntettek kitervelői és végrehajtói megbüntetése a dárfüri konfliktus megoldásának egyik alapeleme;
- M. mivel 2008. május 10-én és 11-én a Szabadság és Egyenlőség Mozgalom (JEM) lázadói Kartúm mellett támadást intéztek Omdurman ellen, ami legalább 200 áldozattal járt;
- N. mivel 2008. május 20-án, az előző heti összecsapások első hullámát követően, heves harcok törtek ki a szudáni hadsereg és a Szudáni Felszabadító Hadsereg (SPLA) között Abyeiben, a mind a dél, mind az észak által követelt, olajban gazdag városban, amelynek következményeképp az ENSZ becslései szerint 30–50 000 ember kényszerült lakóhelyét elhagyni (IDP), és még meg nem erősített számban veszítették életüket a helyiek;
- O. mivel 2008. május 4-én a szudáni hadsereg gépei polgári célpontokat bombáztak Észak-Dárfúban, melynek következtében 12 civil veszítette életét;
- P. mivel a szudáni konfliktusnak – a legfrissebb ENSZ becslések szerint – immár 300 000 áldozata van, és mivel 2,5 millió IDP-ről és menekültről tudunk, míg a bizonytalanság a dárfüri körzetben egyre nő;
- Q. mivel az UNAMID az összesen engedélyezett 26 000-ből mindössze 7 500 katonát állomásoztat és kevesebb, mint 2 000 rendőrt alkalmaz Dárfúban;
1. mélységesen elítéli, hogy Szudán továbbra is elutasítja az ICC-vel való együttműködést, nem tartóztatja le és nem adja ki Ahmad Harunt és Ali Kushayb-t, és nem tesz eleget a nemzetközi humanitárius jog által előírt kötelezettségeinek, valamint semmibe veszi a konfliktus kezdete óta lakóhelyét elhagyni kényszerült több millió ember, a több százezer áldozat és családjaik helyzetét;
 2. sürgeti a szudáni kormányt, hogy ratifikálja az ICC alapokmányát, tegyen eleget az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1593. (2005) sz. határozatában foglaltaknak, működjön együtt feltételek nélkül az ICC-vel, és biztosítsa a dárfüri körzetben elkövetett háborús bűnök és emberiség elleni büntettek alapos és hatékony kivizsgálását, valamint eljárás alá vonását;

2008. május 22., csütörtök

3. sürgeti a kartúmi hatóságokat, hogy haladéktalanul tartóztassák le és adják ki az ICC által gyanúsított két személyt, vessenek véget a büntethetetlenségnek Dárfúrban, és működjenek együtt az ICC-vel minden további dárfúri kivizsgálás során;
4. felszólítja az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsát, hogy 2008. június 16–17-i ülésén, valamint az Európai Tanácsot, hogy 2008. június 19–20-i ülésén hogy vitassa meg az ügyész jelentését és tegyen lépéseket célzott uniós büntető intézkedések szudáni tisztek egy pontosan meghatározott csoportja elleni elfogadására, akik felelősek azért, hogy Szudán nem működik együtt az ICC-vel, többek közt:
 - az ICC-vel való együttműködést gátló, azonosított egyének javainak befagyasztása és elkobzása, a Nemzeti Kongresszus Párthoz (többségi kormánypart) kötődő vállalatok külföldi javainak azonosítása, melyek a dárfúri milíciák finanszírozásának fő eszközét képezik;
 - az uniós bankokhoz bármely, ezen személyek által vagy a nevükben eszközölt pénzügyi tranzakció vagy kifizetés céljából történő hozzáférés megakadályozására irányuló intézkedések;
 - ezen személyek vagy bármely, általuk irányított jogi személy vagy vállalat és európai vállalatok közti üzleti és egyéb gazdasági vagy kereskedelmi kapcsolatok megakadályozására irányuló intézkedések, különös tekintettel a kőolaj ágazatból érkező jövedelmekre;
5. felszólítja az ENSZ Biztonsági Tanácsában helyet foglaló tagállamokat és tagjelölt országokat – Belgium, Franciaország, Olaszország, az Egyesült Királyság és Horvátország –, hogy az ügyész 2008. június 5-i beszámolója során helyezkedjenek szilárd, az EU ICC-vel kapcsolatos közös állásfoglalásával összhangban álló elvi álláspontra, és adjanak megfelelő választ az ügyész által ismertetett eredményekre oly módon, hogy felszólítják Szudánt az ENSZ BT 1593. (2005) sz. határozatának és az ICC követeléseinek haladéktalan teljesítésére,
6. felszólítja az ENSZ BT-ben képviselt egyéb államokat, hogy támogassák az ICC ügyésze által a Bíróság nevében megfogalmazott valamennyi, együttműködésre irányuló kérést, és különösen felszólítja Kínát, Oroszországot, Dél-Afrikát és Líbiát, hogy valósítsák meg a Biztonsági Tanács 1593. (2005) számú, maguk fogalmazta határozatát és 2008. június 5-én ne akadályozzák a Biztonsági Tanács fellépését;
7. felszólítja a tagállamokat és az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy törekedjenek arra, hogy a büntetlenség kifejezett megemlítése és az ICC elfogatóparancsai szerepeljenek az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2008. május végén esedékes karthoumi látogatásának hivatalos feladatai között;
8. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a Szudánnak szánt jelentős fejlesztési segélyük ne Ahmad Harun Humanitárius Ügyek Minisztériumán keresztül kerüljön szétosztásra, és hivatalosan sürgeti az adományozókat, hogy gyakoroljanak nyomást a szudáni kormányra Ahmad Harun elmozdítása érdekében;
9. felhívja az Európai Uniót, hogy gyakoroljon nyomást Kínára annak a konfliktus lezárására irányuló nemzetközi erőfeszítésekhez való csatlakozása érdekében, valamint hogy a szudáni kormány olajeladásokból származó bevételeinek legfőbb biztosítójaként éljen a szudáni kormány feletti jelentős befolyásával; sürgeti Kínát, hogy állítsa le a Szudánnak történő fegyverszállításokat;
10. felszólítja az Afrikai Uniót és az Arab Ligát, hogy aktívan lépjen fel Dárfúrban és gyakoroljon nyomást a szudáni kormányra annak az ügyészi hivatallal a jelen és jövőbeli nyomozások kapcsán történő együttműködése érdekében, továbbá felhívja az EU elnökségét, hogy Szudán ICC-vel való együttműködését vegye fel az olyan kulcsfontosságú partnerekkel tartandó politikai párbeszédnek és csúcstalálkozók napirendi pontjára, mint Kína, az Egyesült Államok, az Afrikai Unió és az Arab Liga;
11. felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy rendszeresen tájékoztassák a Parlamentet azokról a jelenlegi és jövőbeli erőfeszítésekről, melyek a szudáni kormány ICC-vel való együttműködésének kikényszerítésére irányulnak, és kötelezettséget vállal arra, hogy nyomon követi az ügyet és minden lehetőséget megragad arra, hogy a szudáni hivatalnokokkal és egyéb partnerekkel való megbeszélésein felveti a témát;

2008. május 22., csütörtök

12. elítéli a Szabadság és Egyenlőség Mozgalom (JEM) lázadóinak 2008. május 10 és 11-i, Omdurman elleni támadását, valamint a május 4-i észak-dárfúri légitámadásokat, melyek során 12 ember lelte halálát, 30-an megsebesültek, továbbá elpusztult egy iskola, egy vízmű és egy piac;
13. komoly aggodalmának ad hangot a szudáni hadsereg és az SPLA között kiújult abyei harcokkal kapcsolatban, ami növeli a humanitárius szükségleteket, gátolja a humanitárius műveleteket és veszélybe sodorhatja a 2005-ös békemegállapodást;
14. elítéli a béke- és tűzszüneti megállapodások bármely fél általi megsértését, különösen a civil lakossággal szembeni erőszakot és a humanitárius szállítmányok megtámadását;
15. felszólítja a szudáni hatóságokat, nevezetesen a Nemzeti Egységkormányt, hogy nyújtson teljes körű támogatást az UNAMID tényleges felállításához, és támogasson minden, a stabilitás és a biztonságos környezet megeremtésére irányuló erőfeszítést;
16. ismételten hangsúlyozza, hogy a súlyos bűncselekmények ügyében nyújtott igazságszolgáltatás nélkül nem lehetséges a tartós béke; felszólítja a béketárgyalásokon részt vevő EU-megfigyelőket, hogy hangsúlyozzák a büntetlenség felszámolásának fontosságát a jogállamiság és az emberi jogok tartós tiszteletben tartása érdekében Szudánban;
17. felhívja a szudáni kormányt és valamennyi fegyveres csoportot, hogy tartsák tiszteletben az emberi jogokat és a nemzetközi humanitárius jogot azáltal, hogy tartózkodnak a polgári lakosság elleni, válogatás nélküli támadásoktól, beleértve a nőkkel szemben elkövetett nemi erőszakot is;
18. felhívja a válságban érintett összes felet, hogy tartózkodjanak 18 év alatti gyermekkatona toborzásától és igénybevételeitől, és felhívja a szudáni hatóságokat, hogy védjék meg a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő gyermekeket, különösen a kísérő nélküli kiskorúakat, ahogy azt a idevágó egyezmények rögzítik;
19. felszólít továbbá minden harmadik felet, hogy hagyjanak fel a régióban fennálló konfliktus résztvevőinek fegyverrel való ellátásával és Szudánnal való kapcsolataikban tartsák magukat az emberi jogok és a nemzetközi béke és biztonság tiszteletének elvéhez;
20. aggodalmát fejezi ki a lázadók támadását követő tömeges karthoumi letartóztatásokról szóló jelentésekkel kapcsolatban; emlékezteti a szudáni kormányt az emberi jogok és a népek jogainak afrikai chartája aláírójaként vállalt kötelezettségeire, melyek szerint – egyebek mellett – senkit sem lehet önkényesen letartóztatni vagy fogva tartani, és mindenkinek joga van a védelemhez és az ésszerű időn belüli bírósági eljáráshoz;
21. sürgeti az EU szudáni különmegbízottját, Pekka Haavisto-t, hogy megbízatásával és az EU ICC-vel kapcsolatos közös állásfoglalásával összhangban vállaljon proaktív szerepet és vegyen igénybe minden lehetőséget arra, hogy a szudáni tárgyaló felekkel és egyéb partnerekkel való megbeszélései során felvesse Ahmad Harun és Ali Kushayb azonnali letartóztatása és átadása szükségességét, valamint az ICC-vel való együttműködés igényét, és felszólítja, hogy az ezzel kapcsolatos fejleményekről rendszeresen jelentsen más uniós intézményeknek;
22. mélyszéles aggodalmának ad hangot az UNAMID erőforrásainak komoly hiányosságaival kapcsolatban, és felhívja az Afrikai Unió tagállamait és a nemzetközi közösséget hozzájárulásaik növelésére, hogy ezáltal lehetővé tegyék további csapatok és felszerelések sürgős eljuttatását Dárfúrba;
23. sürgeti a szudáni kormányt, hogy tartsa be a humanitárius dolgozók korlátozásának és akadályozásának moratóriumára irányuló kötelezettségvállalását; hangsúlyozza, hogy az erőszak elmúlt hónapokban tapasztalt eskalációja a humanitárius műveletekre is kihatott, mivel a banditizmus és az eltérítések miatt segélyszállítmányok veszttek el, melynek következtében az élelmiszer-segélyszervezetek legutóbb arra kényszerültek, hogy felére csökkentsék a több mint hárommillió rászorulóknak szánt adagokat Dárfúrban;

2008. május 22., csütörtök

24. felhívja az EU-t és más nemzetközi szereplőket, hogy alkalmazzanak megfelelő intézkedéseket minden erőszakselekményt elkövetővel szemben, aki megsérti a tűzszünetet vagy támadásokat intéz a civilek, a békefenntartók vagy a humanitárius műveletek ellen, és hozzanak meg minden szükséges intézkedést a büntetlenség felszámolására;

25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az EU szudáni külömbfoglaltjának, Szudán kormányának, a tagállamok és az ENSZ Biztonsági Tanács tagjai kormányainak, az Afrikai Unió intézményeinek, az Arab Liga intézményeinek és az ICC ügyészének.

Politikai indíttatású letartóztatások Fehéroroszországban

P6_TA(2008)0239

Az Európai Parlament 2008. május 22-i állásfoglalása a politikai indíttatású letartóztatásokról Fehéroroszországban

(2009/C 279 E/24)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a helyzetről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2008. február 21-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel az Európai Uniónak az európai szomszédságpolitika (ENP) keretében Belarusszal és népével ápolta kapcsolatai megújítására irányuló készségéről szóló 2006. november 21-i bizottsági nyilatkozatra,
 - tekintettel az EU elnökségének Fehéroroszországról szóló, 2008. március 28-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az EU elnökségének a politikai ellenzék tagjainak ismételt bebörtönzéséről és zaklatásáról szóló 2008. április 29-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az EU elnökségének a Fehéroroszország és az Egyesült Államok közötti kapcsolatok közelmúltbéli alakulásáról szóló 2008. május 6-i nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel két demokrata aktivista, Andrej Kim és Szerhej Parszjukevics súlyos büntetést kaptak a vállalkozók 2008. január 10-i és 21-i békés tüntetésén való részvételükért;
- B. mivel Aljakszandr Kazulin folyamatos fogva tartása további példája annak, hogy Fehéroroszország nem tartja tiszteletben az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) alapelveit és kötelezettségvállalásait, amely szervezetben tagsággal rendelkezik;
- C. mivel az Európai Parlament felhívta a Bizottságot és a Tanácsot, hogy tegyenek javaslatot annak érdekében, hogy növeljék a Lukasenko-féle rezsimre a nemzetközi szervezetekben gyakorolt nyomást, valamint követelte, hogy terjesszenek elő olyan specifikus és célzott szankciókból álló csomagot, amelyek drasztikus hatással vannak az elnyomókra anélkül, hogy tetéznék a polgárok szenvedéseit;
- D. mivel az Európai Parlament elítélte a Minszkben és más városokban 2008. március 25-én tartott Szabadság-nap nevű rendezvény számos résztvevőjével szembeni erőszakot és letartóztatásokat;
- E. mivel a kormány 10 USA-diplomata nemkívánatos személlyé nyilvánítására és az Egyesült Államok fehéroroszországi nagykövetének Minszkből történő kiutasítására vonatkozó döntése indokolatlan lépés és ellentétes a nép érdekeivel;

(¹) Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0071.